

УДК 334.78: 65.011.56

І.І. Новаківський

кандидат економічних наук,
доцент, старший науковий співробітник
ДУ «Інститут регіональних досліджень
ім. М. І. Долішнього НАН України», м. Львів

**РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОЇ ІТ-ГАЛУЗІ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТОЗДАТНОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Стаття присвячена пошуку шляхів підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств в умовах становлення інформаційного суспільства. ІТ-галузь ініціював прискорене масове поширення нових мережних, проектних та віртуальних організаційних форм підприємств. Динамічний розвиток послуг ІТ-аутсорсингу в Україні сприяв інтеграції вітчизняних ІТ-підприємств в міжнародні проекти та обумовив прогресивні трансформації їх систем менеджменту. Показано, що впровадження третьої платформи ІТ в Україні прискорить впровадження нових організаційних форм відносно дешево, швидко і масово з достатньо високим рівнем безпеки. На прикладі розвитку ІТ-галузі Львівської області показано позитивний вплив формування нових організаційних форм на соціально-економічний стан та інноваційний розвиток Західного регіону України. Доведено, що сучасна ІТ-галузь повинна стати лідером формування ефективних систем менеджменту та ініціатором широкої реплікації засад організування прогресивних систем управління на суміжні галузі економіки. Такий підхід сприятиме зростанню конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на світовому ринку та сприятиме розширенню міжнародних економічних зв'язків.

Ключові слова: ІТ-галузь, системи управління організаціями, мережні, проектні і віртуальні організації, хмарні ІТ, аутсорсинг, конкурентоспроможність.

Novakivskiy I.I. THE DEVELOPMENT OF NATIONAL IT INDUSTRY AS THE BASIS FOR THE FORMATION OF A COMPETITIVE NATIONAL ECONOMY

The article is devoted to finding ways to increase the competitiveness of domestic enterprises in the development of information society. IT industry has initiated an accelerated mass distribution of new network, design and virtual organizational forms of enterprises. Dynamic development of IT outsourcing services in Ukraine helped integrate domestic IT companies in international projects and has led to the progressive transformation of their management systems. It is shown that the introduction of the third platform of IT in Ukraine will accelerate the introduction of new organizational forms relatively cheaply, quickly and en masse with a sufficiently high level of security. On the example of the IT industry in Lviv region shows a positive influence on the formation of new organizational forms of the socio-economic situation and innovation development in Western Ukraine. It is proved that modern IT industry should become the leader of the formation of effective systems of management and initiated a broad organizing principles of replication of advanced control systems related industries. This approach will improve the competitiveness of domestic enterprises in the global market and contribute to the expansion of international economic relations.

Keywords: IT industry management organizations, network, design and virtual organizations, cloud IT outsourcing, competitiveness.

Ключовим елементом стратегії підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки повинна стати послідовна трансформація систем менеджменту вітчизняних підприємств до рівня розвинутих країн з метою отримання інноваційно-інвестиційних та науково-технологічних переваг. Здатність забезпечувати стійкість до внутрішніх та зовнішніх збурень та підтримувати високий рівень добробуту й динамічне виробництво продукції за умов гарантування екологічної безпеки є визначальним положенням конкурентоспроможності національної економіки. На рівні підприємства проблема конкурентоспроможності сьогодні полягає у визначенні найбільш реалістичних напрямів трансформації системи менеджменту з метою удосконалення механізмів регулювання його діяльності в зовнішньому нестабільному середовищі за рахунок раціонального використання переваг інформаційного суспільства.

Масове застосування логістичних прийомів сіткового управління для переміщення матеріальних

та фінансових ресурсів, зростання інтенсивності і глибини проникнення інформаційних потоків, поширення трансферу інтелектуального капіталу з прогресивними бізнес-ідеями обумовили зростання взаємозалежності підприємств як соціально-економічних і техніко-технологічних систем [3, 9]. Суттєве зростання числа операцій та якості взаємодії в рамках діяльності підприємств обумовило принципове перетворення методів диференціації та інтеграції систем менеджменту на базі нових ІТ на вищий якісний рівень. В. Геєць та В. Семиноженко вказали, що динамічний економічний розвиток України можливий лише на основі інноваційних перетворень і комплексної модернізації економіки через розвиток економіки знань [4]. Підвищення конкурентоспроможності підприємств повинно передбачати якісно вищий технологічний рівень управлінських процесів, який повинен стати "інноваційним каркасом" вітчизняного бізнесу та сприяти розширенню міжрегіональних та внутрішньо організаційних зв'язків [5]. Підкреслимо, що успішні

зарубіжні моделі систем менеджменту формуються на основі розвинутої інформаційної інфраструктури, яка створює стратегічні передумови для розвитку економіки знань із зростанням ступенів свободи кожного підприємства і стимулює його інноваційну активність.

Проблеми дослідження нових мережевих, проектних та віртуальних форм організації, знайшли відображення у численних працях вітчизняних і зарубіжних дослідників, таких як К. Бойченко, К. Бутурлакіної, С. Бушуєва, А. Катаєва, А. Маслової, Б. Мільнера, Т. Подчасової [11] та багатьох інших. Узагальнюючи викладені ними підходи, нові форми організації інтерпретують як мережу вільно взаємодіючих територіально розподілених агентів, найбільш пристосованих для якнайшвидшого випуску нової продукції, підвищення їх конкурентоспроможності та оперативної поставки на ринок з метою максимального задоволення вимог споживачів [1, 6]. Отримання ефекту синергії стає можливим завдяки інтеграції ресурсів (фінансових, трудових, інформаційних, виробничих), знань і зусиль партнерів, їх концентрації на ключових компетенціях [2]. Віртуальні організації співпрацюють в середовищі розвинутої інформаційної інфраструктури на умовах партнерства, координації та кооперації з метою реалізації сукупності проектів, що формує потенційну конкурентоспроможну структуру національної економіки [8]. Проте, незважаючи на значну кількість публікацій з даної проблематики, залишаються недостатньо вивченими проблеми широкої реплікації засад віртуальних організацій на системи управління вітчизняних підприємств з метою підвищення їх конкурентоздатності.

Метою статті є розробка концепції підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств шляхом формування сприятливого середовища - каталізатора удосконалення їх систем менеджменту. В контексті досягнення поставленої мети потрібно підтвердити такі твердження: 1) вітчизняна ІТ-галузь здатна і повинна відіграти роль каталізатора ефективного реформування вітчизняної економіки; 2) розвиток вітчизняної інформаційної інфраструктури на базі третьої платформи ІТ ініціюватиме формуванню конкурентоспроможних систем управління підприємствами; 3) в умовах кризового стану економіки найбільш ефективним є розвиток регіональних ІТ-структур, що сприятимуть формуванню конкурентоспроможної економіки.

1. Загальний аналіз стану ІТ-галузі дозволяє стверджувати, що це найбільший сегмент світового господарства, її продукція складає 6,0% світового ВВП (3,2 трлн. євро), зайнятість в галузі охоплює біля 6-8% загальної чисельності активного населення, галузеві інвестиції складають 14-20% вартості продукції, рентабельність виробництва в окремих сегментах варіюється від 16 до 45% [10, 12]. Незважаючи на циклічні кризи, темпи зростання ІТ-галузі залишаються високими і, згідно даних ОЕСР обсяг ІТ-продукції за 2010-2013 р.р. зростав у середньому на 5-10% за рік. Темпи зростання в різних регіонах відрізнялися, так в Європі – це 4,4%,

Північної Америки - 6%, Японії – 2,3%, Центрально-східній Європи ринок - 7-12%, а в країнах BRIC (Бразилія, Росія, Індія, Китай) – 15-20%. Найбільш швидко розвивається Індія з показником у 18,4%. Можна виділити такі тенденції розвитку світового ринку ІКТ-послуг:

1) концентрація потенціалу розвитку у великих мережних організаціях;

2) скорочення циклів повного охоплення споживачів новими формами ІТ;

3) посилення інтеграції підприємств за рахунок поглиблення семантичного проникнення в сфері внутрішньо-організаційного споживання систем управління підприємств.

У 2013 році Україна з 1,8 млрд. дол. увійшла до четвірки світових лідерів за обсягами експорту програмної продукції. При цьому вона поступалася лише Індії (34 млрд. дол.), Китаю (28 млрд. дол.) і Росії (2,7 млрд. дол.). У 2010-2013 р.р. вітчизняна ІТ-галузь в сфері аутсорсингу щорічно демонструвала зростання до 20%. Через економічні проблеми в 2014 році темп зростання зменшився приблизно на 45-50%. В 2015 р. на думку фахівців темпи зростання експорту послуг аутсорсингу скоротяться до 5%. Проте, як ми бачимо, цей напрям стабільно розвивається на фоні загального економічного падіння в Україні. До позитивних характеристик вітчизняного ІТ-ринку слід віднести: зростання обсягів ринку і частки ІТ-послуг зокрема; збільшення попиту на послуги аутсорсингу; посилення конкуренції між провайдером послуг з високою якістю технологічних процесів; масове впровадження адаптованих інформаційних систем менеджменту для підтримання високого рівня управління бізнес-процесами; відносно дешеві фахові людські ресурси.

2. Тенденції розвитку ІТ насамперед відображаються в оновленні можливостей інформаційної інфраструктури. Відома аналітична фірма IDC відзначила формування нової третьої ІТ-платформи на базі хмарних обчислень, великих обсягів даних, мобільних соціальних технологій, які забезпечують оперативний доступ до віддалених розосереджених інформаційних ресурсів. Зазначимо, що все більше вітчизняних підприємств передають на збереження стороннім ІТ-організаціям свої інформаційні ресурси, а натомість отримують можливість доступу до них без обмежень на місце і час. У табл. 1 приведено основні рівні застосування хмарних ІТ.

Бізнес стає прозорим, а отримані переваги перевищують небезпеку ризику втрати чи розкриття конфіденційності інформації. Сучасні системи управління підприємством можуть оперативно ув'язати діяльність підприємства та його партнерів незважаючи на територіальне розміщення через формування взаємопов'язаних сервісів на гнучкій масштабованій інформаційній інфраструктурі, отримувати доступ до корпоративних відомостей чи інформації у соціальних мереж, аналізувати дані в режимі реального часу і оперативно корегувати власну діяльність залежно від отриманих рекомендацій.

Рівні управління хмарними ІТ

№ п/п	Рівень	Склад	Приклад розробника	Назва	Функції, які залишаються у ІТ-підрозділі організації
1	Інфра-структура	Фізичні активи	IBM® Cloud	Infrastructure as a Service - IaaS	Управління вибраними мережевими компонентами у визначеній мірі, операційними системами, сховищами даних, комплексом додатків
2	Плат-форма	Інфра-структура додатків	Elastic Compute Cloud (EC2) від Amazon	Platform as a Service - PaaS	Управління середовищем та його конфігурацією (зокрема хостингу) з комплексом додатків
3	Додатки	Прикладні додатки	Google Pack	Software as a Service - SaaS	Управління розгорнутим комплексом прикладних стандартизованих або власних спеціалізованих додатків

Цьому у великій мірі сприяють такі переваги застосування хмарних ІТ:

зменшення капітальних і змінних витрат, оскільки ресурси отримуються виходячи потреб і оплачуються тільки за використанням;

оптимальне використання управлінського персоналу, що дозволить йому сконцентруватися на творчій фаховій діяльності;

забезпечення миттєвого масштабування вгору або вниз у будь-який час без довгострокових зобов'язань.

Поряд з цим використання технологій третьої ІТ-платформи може загострити проблему безпеки даних, їх доступності і загрози зловмисних дій, обумовлених людським чинником. До цих ризиків слід віднести: непередбачені наслідки помилкового управління ресурсами; фінансові або юридичні проблеми постачальника; експлуатаційні проблеми або простої постачальника ІТ-послуг; загальні проблеми безпеки даних і конфіденційності; атаки на систему ззовні. Проте при ретельно продуманій політиці використання третьої ІТ-платформи з обґрунтованим вибором постачальника сервісу і при виваженому підході до загального управління ризиками ефективність систем управління підприємствами суттєво зростає. Підкреслимо, що впровадження 3G-технології у стільниковому зв'язку в 2015 році України суттєво розширять можливості бізнесу.

Успішні підприємства успішно інтегрують нові інноваційні ідеї та методи у власний бізнес у виробничій, організаційній, маркетинговій сферах, що позитивно впливає на їх конкурентоздатність. На жаль слід зазначити, що велика частина вітчизняних підприємств в Україні найчастіше орієнтуються лише на інновації у виробничій сфері, насамперед інвестуючи кошти в модернізацію продукції.

3. Формування нового високоорганізованого ІТ-бізнес-середовища розпочалося з таких вітчизняних ІТ-організацій як: ELEKS, Miratex, Softline, SoftServe, Telesens, Tessart та UkrSoft. Зазначимо, що ще в 2003 році в Україні практично не існувало центрів розробки міжнародних компаній. У всій ІТ-галузі було зайнято лише 8-10 тис. працівників. Позитивний вплив глобалізації, зростання вагомості ролі інтелектуальної праці у світі, пошук нових методів та підходів до організації бізнесу призвели до виникнення попиту на послуги аутсорсингу. У період

2006-2007 роках в Україну почали приходити іноземні інвестори, що і обумовило значне зростання інвестицій в український ІТ-бізнес. Сьогодні значна частина вітчизняної ІТ-галузі спеціалізується переважно на послугах аутсорсингу. За даними Державного агентства з науки, інформатики та інформатизації в Україні загальна кількість суб'єктів ЄДРПОУ у сфері ІТ-технологій станом на 01.05.2014 досягло 7970 одиниць. Подальший розвиток ІТ-аутсорсингу може створити умови для становлення України як потужного самостійного гравця на ринку ІТ-послуг. В такому контексті основні конкурентні переваги для України – це поширення прогресивних організаційних форм управління у вітчизняних організаціях, налагодження тісного міжнародного співробітництва.

Сьогодні небагато корпорацій у світі можуть дозволити собі самостійно проводити наукові розробки - велика частина яких припадає на такі гіганти, як: IBM, Microsoft, Intel, Google, Oracle. Проте все більше технологічних проривів створюються командами з кількох осіб (наприклад, вихідці з України Ян Кум і Макс Левчине, що створили відповідно всесвітньо відомі WhatsApp і PayPal). Зазначимо, що Україна є першою в Європі і четвертою в світі за обсягами доходів фрілансерів. Найбільшою популярністю користуються вітчизняні web-розробники, розробники мобільних додатків та програмного забезпечення. Так, в 2014 році на фріланс-біржі Upwork було зареєстровано понад 95 тис. користувачів з України, з яких 52 тис. – технічні фахівці з середньою зарплатою у 21 дол./год.

Достатньо повно стан ІТ-галузі в Україні відображає аналітична група DOU.ua, яка щоквартально публікує топ-25 українських ІТ-підприємств за кількістю персоналу. Щороку протягом 2010-2015 р.р. до цього списку входило не менше 10 власне українських ІТ-підприємств, в яких зосереджено біля 30% працівників, і 15 підприємств з іноземними інвестиціями, в яких відповідно працювало біля 70% ІТ-фахівців. Згідно цих даних за кількістю представництв великих ІТ-організацій провідні позиції займає Київ. Поряд з цим варто відзначити зростання ролі Львова, який разом із Харковом та Одесою стали регіональними лідерами ІТ-галузі. З 25 найбільших вітчизняних ІТ-організацій

дев'ять мають підрозділи у Львові, що є найвищим показником після Києва. Привабливість Львова зростає через напружену ситуацію на сході України. Згідно рейтингу Міжнародної асоціації професіоналів аутсорсерів «The 2015 Global Outsourcing 100» до переліку кращих потрапили два львівські ІТ-підприємства - Eleks та SoftServe, а також 5 іноземних компаній з офісами в Україні - швейцарська Luxoft, російська Artezio, американські Intetics, TEAM International Services і Softjourn. У Львові розміщений головний офіс найбільшого ІТ-підприємства України – SoftServe. Асоціація провідних ІТ-організацій Львова сформувала кластер Інформаційних Технологій та Бізнес Послуг (www.it-bpo.lviv.ua). До кластеру входять такі підприємства: SoftServe, Eleks Software, N-iX, Itera Consulting, Intelx, Arivo Solutions, DevCom Software Development Company, Limelight networks, Техніка для бізнесу та інші. У Львові ІТ-галузь налічує понад 50 ІТ-підприємств та більше 5 тис. зареєстрованих фахівців. Метою цього об'єднання задекларовано розвиток людського капіталу в регіоні у співпраці із закладами вищої освіти та органами місцевого самоврядування, стимулювання інноваційної складової ІТ-галузі та просування Львова як одного з перспективного центру розвитку у Східній Європі. Така мережна організація володіє певною синергією зростання, забезпечена необхідними ресурсами, володіє лояльністю партнерів та споживачів, має добрий імідж на внутрішньому і закордонних ринках, характеризується високою динамікою зростання.

Підкреслимо, що розгортання великих національних інтегрованих структур з розподіленими центрами відповідальності, які здатні ефективно функціонувати в умовах загострення міжнародної технологічної конкуренції, сприятиме зростанню конкурентоспроможності вітчизняних підприємств та стимулюватиме їх інноваційний розвиток і забезпечить синергійний ефект реплікації позитивних нововведень в мережі. Розвиток ІТ-галузі стимулює розбудову вітчизняної інформаційної інфраструктури відповідно до вимог провідних економік світу, які досягли рівня V і VI технологічних укладів. На жаль, сьогодні в Україні небагато підприємств, готових до інновацій, особливо в організаційній сфері. Більшість підприємств до цього часу орієнтуються на жорстку організаційну структуру, консервативні методи управління бізнес-діяльністю. А тому сам приклад розгортання сучасних систем менеджменту в ІТ-організаціях, а також нагромаджений ними досвід стає ефективним каталізатором проведення прогресивних трансформацій для підтримання успішного розвитку всіх галузей національної економіки.

До першочергових завдань в галузі ІТ слід віднести: 1) модернізацію систем управління підприємствами на основі нових ІТ; 2) підтримку тісних взаємозв'язків з міжнародними фінансовими інститутами; 3) оптимізацію інформаційного сервісу на базі третьої ІТ-платформи. В стратегічному плані для розвитку ІТ-галузі потрібно забезпечити: 1) випереджаючу законодавчу підтримку динаміки розвитку ІТ-галузі, зокрема першочергове

реформування сфери оподаткування; 2) науково-обґрунтовану підтримку прав інтелектуальної власності, запровадження цивілізованих методів боротьби з контрафактною продукцією; 3) дотримання послідовності в сфері адаптації програмного забезпечення до національних вимог, встановлення вимог стандартизації офісної діяльності; 4) залучення в Україну передового досвіду провідних ІТ-компаній для створення центрів перспективних розробок і підготовки професійних кадрів в сфері ІТ згідно світових стандартів. Дані заходи необхідні для розвитку національної інформаційної інфраструктури, підвищення рівня комерціалізації ІТ-галузі та покращення міжнародного іміджу України. В цілому ІТ-галузь зможе забезпечити мультиплікативний ефект, який послужить каталізатором розвитку суміжних галузей економіки.

Темою подальших досліджень стане вивчення технологій знаходження стратегічного балансу інтересів учасників інтегрованих структур (виробничих, фінансових, торговельних, науково-технічних, організаційних тощо) та їх впливу на конкурентоспроможність підприємств.

Список використаних джерел:

1. Бойченко К. С. *Віртуальне підприємство як фактор підвищення результативності бізнес-проектів* / К. С. Бойченко // *Проблеми економіки*. - 2013. - № 1. - С. 205-209.
2. Бутурлакіна Е. В. *Конкурентоспособность организаций на виртуальном рынке* / Е. В. Бутурлакіна // *Вестник ВГУ. Серия: экономика и управление*. - 2012. - №2. - С. 166-168.
3. Бушуев С.Д. *Проактивное управление программы организационного развития* / С.Д. Бушуев, Н.С. Бушуева // *Управление проектами и программами*. – Москва, СОВНЕТ, 2007. - № 4(12), с. 270-282.
4. Геєць В.М., Семиноженко В.П. *Інноваційні перспективи України* / В.М. Геєць, В.П. Семиноженко // – Харків: Константа, 2006. – 272 с.
5. Іщук С.І. *Географія промислових комплексів: Підручник* / С.І. Іщук, О.В. Гладкий. — К. : Знання, 2011. — 375 с.
6. Катаев А. В. *Виртуальные бизнес-организации : монография* / А. В. Катаев. - СПб: Политехнический университет, 2009. -120 с.
7. Кораблинова И. А. *Необходимость перехода к компетентностному управлению инфокоммуникационных компаний в современных условиях* / И. А. Кораблинова // *Бізнес Інформ*. - 2014. - № 8. - С. 8-13.
8. Маслова А. В. *Природа виртуальной организации: единство политико-экономического и институционального подходов* / А. В. Маслова // *Вестник ИНЖЭКОНа. Серия: экономика*. - 2010. -№3. - С. 394 - 396.
9. Мильнер Б. *Инновационное развитие и сетевое управление* / Б. Мильнер // *Проблемы теории и практики управления : Международный журнал*. - 2011. - N 9. - С.23 - 33.
10. Никитенкова М. А. *Развитие информационной инфраструктуры в рамках решения общей проблемы модернизации инфраструктурных отраслей: опыт США* / М. А. Никитенкова // *Россия в мировой экономике и международных отношениях* // *ИМЭМО*. - М., 2009. - С. 184-193.
11. Почасова Т. П. *Организационно-функциональные аспекты создания виртуального предприятия* / Т. П. Подчасова //

Збірник наукових праць МННЦ ІТiС. - 2008. - Вип. 13. - С. 5-16.11.

12. Щодо потенціалу і перспектив розвитку ІТ-аутсордингу в Україні". Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень. Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1301/>

References

1. Boichenko K. S. (2013) *Virtualne pidpriemstvo yak faktor pidvyshchennia rezul'tatyvnosti biznes-proektuvannia* [The virtual enterprise as a factor in increasing the effectiveness of business design]. *Problemy ekonomiky*, 1, 205-209. [in Ukrainian].

2. Buturlakyna E. V. (2012) *Konkurentosposobnost orhanyzatsyi na vyrtualnom rynke* [Virtual organizations competitiveness on the market]. *Vestnyk VHU. Seryia: ekonomyka u upravlenye*, 2, 166-168. [in Ukrainian].

3. Bushuev S.D., Bushueva N.S. (2007) *Proaktyvnoe upravlenye prohramamy orhanyzatsyonnoho razvytiia* [Proaktyvnoe Management Program organizational development]. *Upravlenye proektamy u prohramamy*, 4(12), 270-282. [in Russian].

4. Heiets V.M., Semynozhenko V.P. (2006) *Innovatsiini perspektvy Ukrainy* [Innovative prospects Ukraine]. – Kharkiv: Konstanta. [in Ukrainian].

5. Ishchuk S.I., Hladkyi O.V. (2011) *Neohrafiia promyslovykh kompleksiv* [Geography industrial complexes]. *Znannia*. [in Ukrainian].

6. Kataev A. V. (2009) *Vyrtualnye byznes-orhanyzatsyy : monohrafiia* [Виртуальные бизнес-организации: монографія]. *Polytekhnicheskyy unyversytet*. [in Ukrainian].

7. Korablynova Y. A. (2014) *Neobkhodymost perekhoda k kompetentnostnomu upravleniyu ynfokommunikatsyonnykh kompaniy v sovremennykh usloviyakh* [Need for transition management kompetentnostnomu ynfokommunikatsyonnykh kompanij in modern conditions]. *Biznes Inform.*, 8, 8-13. [in Ukrainian].

8. Maslova A. V. (2010) *Pryroda vyrtualnoi orhanyzatsyy: edynstvo polytyko-ekonomycheskoho y ynstytutsyonnoho podkhodov* [Nature of the Virtual organizations: Unity politico-economic approaches and ynstytutsyonnoho]. *Vestnyk YNZhEKONa. Seryia: ekonomyka*, 3, 394 - 396. [in Ukrainian].

9. Mylner, B. (2011) *Ynnovatsyonnoe razvytye y setevoe upravlenye* [Innovative development and network management]. *Problemy teoryy y praktyky upravleniya : Mezhdunarodnyi zhurnal*, 9, 23-33. [in Ukrainian].

10. Nykytenkova M. A. (2009) *Razvytye ynformatsyonnoi ynfrastrukturnykh otraslei: opyt SShA* [Development ynformatsyonnoy ynfrastrukturnykh otraslei: opyt SShA]. *Rossyia v myrovoi ekonomyke y mezhdunarodnykh otnosheniakh*, 184-193. [in Russian]

11. Pochasova T. P. (2008) *Orhanizatsiino-funktsionalni aspekty stvorennia vyrtualnoho pidpriemstva* [Організаційно-функціональні аспекти створення віртуального підприємства]. *Zbirnyk naukovykh prats MNNTs ITiC*, 13, 5-11. [in Ukrainian].

12. Shchodo potentsialu i perspektiv rozvytku ІТ-аутсордингу в Україні" [Щодо потенціалу і перспектив розвитку ІТ-аутсордингу в Україні"]. Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень. Retrieved from <http://www.niss.gov.ua/articles/1301/> [in Ukrainian].

УДК 332.146

Ю.І.Башинська

аспірант ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього НАН України», м. Львів

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО СТИМУЛЮВАННЯ ЗАМІЩЕННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ ВІДНОВЛЮВАНИМИ

Висвітлено важливі аспекти використання державних економічних важелів залучення інвестицій у галузь відновлюваної енергетики з метою підвищення енергоефективності та енергоощадності. Акцентовується увага на міжнародних зобов'язаннях України щодо значного збільшення частки відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) в енергобалансі країни. Проаналізовано найбільш актуальні заходи уряду у сфері розвитку відновлюваної енергетики, запровадження нових фінансових стимулів з метою переходу до енергоощадності та використання відновлюваних джерел енергії.

Ключові слова: відновлювані джерела енергії, енергоефективність, інвестиції, компенсація, програма, стратегія.

Bashynska Yu. MECHANISMS OF THE STATE ENCOURAGEMENT FOR REPLACEMENT OF TRADITIONAL ENERGY RESOURCES WITH THE RENEWABLE ENERGY SOURCES

The important aspects of the use of the state economic incentives to attract investments into renewable energy to improve energy efficiency and energy saving are highlighted. The attention is paid to the international obligations of Ukraine to increase significantly the renewable energy sources (RES) share in the energy balance of the country. The most current government measures in the field of renewable energy development and introducing of the new financial incentives in order to transit to energy efficiency and renewable energy sources are analyzed.

Keywords: renewable energy sources, energy efficiency, investments, compensation, program, strategy.

Відповідно до індексу привабливості відновлюваної енергетики, розрахованого міжнародною компанією Ернст енд Янг, в 2014р. Україна займала 40 місце в світі, опустившись на дві

позиції у порівнянні з 2013 р., що можна пояснити складною політичною та економічною ситуацією в державі. В свою чергу невизначена та нестабільна політика стримує іноземних інвесторів від вкладання